Saveta Ititesc

Tabloul fermecat

-poveşti şi legende -

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ITITESC, SAVETA
Tabloul fermecat : povești și legende / Saveta Ititesc. - Petrila : Confluențe, 2005
ISBN 973-86772-4-6

821.135.1-34

Editura Confluențe
Colecția *Ethnos*
Petrila, str. Republicii nr. 105, sc. I, ap. 9
Tel. 0254-552534

ISBN 973-86772-4-6

Saveta Ititesc

Tabloul fermecat

- povești și legende -

Editura Confluențe
2005

Tabloul fermecat

A fost odată un împărat puternic, care stăpânea o împărăţie mare şi bogată, cum nu se poate spune. Şi era împăratul tânăr şi frumos ca o floare şi bun la suflet ca pâinea caldă; de când se născuse, avea obrajii îmbujoraţi, de aceea părinţii îl numiră Bujor.

Din cauza marii lui bogăţii, vecinii de împărăţie îl duşmăneau şi tot mereu porneau război împotriva lui. Atunci când pleca la război împărăţia era condusă de mama lui vitregă, o femeie rea şi invidioasă care ar fi dorit ca Bujor să moară în război, ca împărăţia să fie stăpânită numai de ea.

Aşa s-a întâmplat că de data acesta vecinul de la soare răsare porni cu oştire mare împotriva tânărului împărat. Mult s-a întristat Bujor, ca niciodată până atunci, simţea o teamă în suflet şi începu să-i pară rău că stăpâneşte palatul şi pleacă să apere hotarele împărăţiei.

Dimpotrivă, mama vitregă se bucura nespus de mult, îşi freca mâinile de bucurie.

- Las' să plece, de data asta oi face eu să nu se mai întoarcă, am eu grijă să-i fie soarta potrivnică.

De cum plecă Bujor, împărăteasa plecă şi ea, traversă cu paşi grăbiţi câmpul presărat cu flori care se fereau din calea ei simţindu-i furia şi răutatea sufletească. Ajunse în pădure pe cărări

doar de ea ştiute şi se afundă spre adânc. Ajunse într-o poiană în mijlocul căreia se afla o colibă, bătu cu putere în uşă. Paşi apăsaţi se apropiară din interior, uşa se deschise şi în cadrul ei se ivi un bărbat înalt, slab, îmbrăcat în negru. Avea părul negru, faţa oacheşă, ochii negri iscoditori, nas coroiat, buze subţiri încadrate în mustaţă neagră subţire.

Când o văzu pe împărăteasă tresări, apoi se aplecă în faţa ei.

- Ce treburi te aduc în inima pădurii, măria ta?

- Am treabă cu tine, când te-am scăpat de ştreang mi-ai promis că atunci când oi avea nevoie de ajutor să te caut şi mă ajuţi. Hai înăuntru să-ţi spun.

Bărbatul se feri, lăsându-i cale liberă. Împărăteasa intră, se aşeză pe un scaun şi aruncă ochii roată, interiorul era sărăcăcios, dar curat. Bărbatul se opri în faţa ei.

- Care e voia măriei tale?

- Voia mea este, să mă scapi de Bujor, e plecat la război, fă-l să nu se mai întoarcă niciodată.

- E cam greu, Măria ta, nu-mi place să iau viaţă de om.

- Îmi eşti dator, cu viaţa ta, aşa că va trebui să faci ce-ţi cer.

- Voi face voia Măriei tale, dar cu o condiţie!

- Care?

- Să mă iei de soţ. Vreau să domnim împreună.

- Bine, fie, mai bine cu tine decât cu Bujor, dar să ştii că eu voi fi stăpâna, te vei supune dorinţelor mele. În momentul când voi auzi vestea morţii lui Bujor, te primesc la palat.

Zicând acestea ieşi afară trântind uşa.

Bărbatul se aşeză pe pat, rămase un timp nemişcat privind în gol. Ştia că Bujor e un împărat bun care nu merita nimic rău, dar pe de altă parte îi era dator împărătesei. În viaţa lui de mare vrăjitor făcuse şi rău şi bine, niciodată nu cumpănise atâta o situaţie dată, dar acum, când se gândea la Bujor, care lupta pentru apărarea împărăţiei, inima i se strângea.

După multă gândire, vrăjitorul se ridică şi se apropie de un dulăpior, îl deschise încetişor, se aşeză în genunchi şi începu a căuta prin el. Când găsi o cutiuţă de argint, o luă în mâini şi se ridică, o puse pe masă, o deschise încetişor. În interiorul ei se afla o oglindă. O luă în mâna stângă, cu mâna dreaptă o netezi uşor, bolborosind în şoaptă un descântec ştiut numai de el. Deodată în oglindă apărură imagini din război, îl văzu pe Bujor călare pe un cal alb, luptând vitejeşte alături de oşteni.

Şi iarăşi inima vrăjitorului se făcu mică. Totuşi spuse din nou nişte cuvinte vrăjite, în acea clipă o săgeată duşmană îl lovi pe Bujor care căzu jos de pe cal. Atunci ca din senin se stârni o furtună mare, o întunecime mare acoperi cerul, ostaşii se împrăştiară care încotro.

Trupul tânărului împărat se ridică în aer ca purtat de cineva şi se aşeză în şa pe calul

său, care porni în galop rapid ca mânat de vânt. Într-o clipă ajunse la casa vrăjitorului. Acesta îl luă pe Bujor şi-l întinse pe pat. Câteva clipe îl privi intens, în tăcere.

- Nu , nu pot să-i fac rău mare acestui tânăr şi frumos împărat, dar ceva tot trebuie să fac, s-o liniştesc pe împărăteasă.

Luă o ramă mare de tablou, o aşeză peste tânăr, apoi făcu nişte semne deasupra ramei şi bolborosi cuvinte ciudate, înțelese doar de el. Deodată tânărul dispăru, în cadrul ramei apăru o pânză albastră ca cerul senin de vară, iar în mijlocul pânzei era o floare cu petale roşii ca sângele. Era Bujor preschimbat în floare.

Vrăjitorul mângâie petalele. „Atunci când va veni vremea, buzele unei fecioare vor atinge aceste petale şi atunci îți vei recăpăta înfățişarea de om”.

Luă tabloul şi-l aşeză pe perete.

Vestea morții împăratului ajunse repede la palat, nespusă fu bucuria împărătesei, care în acest fel devenea stăpână. După câteva zile se mută şi vrăjitorul la palat , unde se căsători cu împărăteasa, după cum le-a fost înțelegerea.

De undeva din ceruri, mama împăratului Bujor văzuse toate câte s-au întâmplat. Cu sufletul măcinat de durere îi blestema pe cei doi : „Doamne ia-le vederea, să nu se mai poată bucura de nimic pe acest pământ”.

După scurt timp împărăteasa rămase însărcinată, s-au bucurat mult, dar bucuria le fu de scurtă durată.

Într-o zi frumoasă de vară împărăteasa şi vrăjitorul se plimbau prin grădina palatului. Deodată cerul se făcu plumburiu, nori grei alergau pe cerul care cu o clipă înainte era senin, fulgere şi tunete brăzdau cerul în lung şi lat. Cei doi s-au strâns unul în brațele altuia, tremurând de teamă. Împărăteasa începu să plângă, tot atunci un fulger lovi un copac din apropiere. Lumina fu atât de puternică, încât cei doi îşi duseră mâinile la ochi. Când le-au luat de pe ochi, au început să țipe, întunericul le învelea privirea. Au crezut că s-a făcut noapte, apoi groaza îi cuprinse, fulgerul venit din cer îi orbise.

Nu mai vedeau nimic, nu mai ştiau încotro e palatul, s-au aşezat jos, ploaia îi udase până la piele, tremurau de frig.

Furtuna trecu repede, cerul se limpezi, soarele strălucea mai tare, ca după ploaie, dar cei doi nu-l vedeau, doar simțeau căldura razelor încălzindu-le trupurile ude.

Auzise paşi în apropiere. Se ridicară sus.

- Cine-i acolo, întreba împărăteasa.

- Sunt eu ,Toma, grădinarul Măriei voastre.

- Bine, ajută-ne să ajungem la palat.

Din acea zi ei n-au mai văzut lumina soarelui, din cauza ploii reci, împărăteasa s-a îmbolnăvit şi a căzut la pat, nu mai vorbea cu

nimeni , un pic de bucurie umbrită de mare tristețe, o mai ținea în viață, era ființa vie din ea, care în curând avea să se nască, să vadă lumina zilei şi pe care ea n-o s-o vadă cum arată. Începu să regrete amarnic faptul că ordonase moartea lui Bujor, era sigură că de acolo i se trage tot necazul. Dar acum era prea târziu, nu se mai putea face nimic.

Intr-o zi îl întrebă pe vrăjitor:

- Spune-mi tu, n-ai putea să-l aduci înapoi pe Bujor ?

- Nu, nu pot, răspunse trist vrăjitorul. Îmi pare rău că am ascultat de tine. Bujor era un împărat bun şi nu merita ce i-am făcut, sunt sigur că de acolo ni se trage tot necazul.

Împărăteasa oftă adânc şi nu mai spuse nimic. Aşa a trecut timpul şi a venit sorocul naşterii, împărăteasa aduse pe lume o fetiță de toată frumusețea. Durerile facerii îi sleiră puterile şi la trei zile de la naştere împărăteasa muri.

Jale n-a fost la palat, nimeni n-o iubea şi erau convinşi că era mai bine fără ea.

După moartea împărătesei , vrăjitorul luă frâiele împărăției în mâinile lui, asta până va creşte fetița mare. „Atunci ea va fi împărăteasă şi va fi bună şi dreaptă, cum a fost Bujor" Aşa gândea vrăjitorul , avea el planurile lui în această privință.

În camera vrăjitorului, pe peretele din partea de răsărit era pus tabloul care-l încadra pe

Bujor. Acolo se oprea vrăjitorul de multe ori, cu mâna dreaptă mângâia petalele catifelate ale florii. „Nu dispera Bujor , va veni timpul să-ți iei înfățişarea de om, peste puțini ani”

Vrăjitorul regreta amarnic ce-i făcuse lui Bujor, dar deocamdată nu putea face nimic, o dată cu vederea îşi pierduse şi puterea de vrăjitor.

Se gândea că atunci când fata lui va fi mare, îl va dezlega pe Bujor de vrajă, asupra căreia el nu mai avea putere.

Ruja, căci aşa o chema pe mica prințesă, creştea văzând cu ochii şi din ce creştea, se făcea tot mai frumoasă. Era înaltă, mlădie, avea cosițe aurii şi ochi de cicoare. Vrăjitorul se mândrea cu ea, deşi nu-i vedea chipul, era sigur că e de-o rară frumusețe. Se ruga Domnului să-1 ție în viață până ce creşte Ruja mare, cu ajutorul lui, să-şi împlinească destinul alături de Bujor.

Dar n-a fost sa fie aşa , într-o zi Vrăjitorul plecă să se plimbe , de unul singur , se gândea sa facă doar câțiva paşi, dar s-a dus , s-a tot dus, până ce s-a lovit de copacii din pădure, 1-a apucat disperarea, a început să strige, în zadar, nu era nici țipenie de om prin apropiere. Vrăjitorul s-a rătăcit, mergea în neştire , ajunse la marginea unei prăpăstii şi cum n-o vedea, a căzut în hău, trupul lui s-a dus la zeci de metri în gol, până în fundul prăpastiei unde a căzut lat, fără suflare şi unde a rămas pe vecie, nimeni nu l-a mai găsit.

Ruja avea 15 ani , şi-a căutat tatăl peste

tot, şi-atunci când a văzut că nu-1 găseşte, a început să plângă cu disperare. Îşi iubea mult tatăl, mai ales că-i fusese şi mamă şi tată. Acum a rămas singură. Tot mereu mergea în camera tatălui şi-i privea lucrurile, le mângâia şi lăcrima. De fiecare data privirea îl era atrasă de tabloul fermecat , cu degetele tremurânde mângâia petalele catifelate şi atunci nu se mai simțea singură. Simțea o dragoste nemărginită fața de acea floare.

Aşa a mai trecut ceva timp. A venit vara. Într-o zi Ruja s-a îmbrăcat cu o rochița albastră ca cerul, s-a gătit cu mare grijă. De ce ?! Nu ştia nici ea de ce, dar simțea că trebuie să fie foarte frumoasă. S-a dus în grădină şi a cules un buchet de flori, apoi a venit în camera tatălui. Toate florile le-a aşezat în jurul tabloului, cu vârful degetelor a început să mângâie petalele. Erau aşa de catifelate şi parcă tremurau la atingerea ei. Atunci s-a ridicat pe vârfuri şi a sărutat frumoasa floare.

Îndată floarea a căzut jos, din ea s-a ridicat Bujor , parcă mai frumos de cum a fost înainte. Ruja a rămas mută de uimire, e1 a luat-o de mână şi i-a apus:

- Sunt Bujor. Împăratul acestor locuri.

Cu vorbe domoale i-a povestit toate câte s-a întâmplat cu el. Ruja îşi puse mâinile pe față.

- Vai, cum au putut face aşa ceva părinții mei?

- N-are rost să te gândeşti la ceea ce a fost, şi-apoi ei şi-au primit pedeapsa pe merit, după faptele lor.

- Acum ce vafi cu mine ?

Bujor o privi cu drag.

- Doresc să fii soţia mea, să fim fericiţi, să domnim împreună şi să avem urmaşi frumoşi şi buni.

Ce să zică Ruja? A fost de acord cu toate cele zise de Bujor . Au făcut aşa cum a zis el.

Şi-au trăit fericiţi până la adânci bătrâneţe.

Vrăjitoarea din pădure

Se spune că la marginea unei păduri se afla un castel mare şi frumos, al cărui stăpân plecase de mulți ani la oraş cu toată familia, lăsând castelul în a unui bătrân şi credincios slujitor.

La început ii fusese tare urât bătrânului singur, dar cu timpul se obişnuise. Îşi făcea de lucru toată ziulica şi astfel i se scurgea timpul.

De la o vreme, i se păru că aude gemete ciudate prin castel. Nu era fricos, nu credea în stafii şi, totuşi, îi păru că cineva umblă prin castel. Controlă bătrânul peste tot, odaie cu odaie, dar nu găsi nimic.

Intr-o dimineață, când controla odăile ca de obicei, în una din ele găsi patul mototolit. Cineva dormise acolo, dar cine, căci, el închisese toate uşile seara înainte de culcare.

Se luă la gânduri şi-şi zicea că trebuie să fie foarte atent, ca să prindă hoțul, deşi presupunea că nu poate fi hoț, deoarece nu lipsea nimic din palat.

Ei şi acum cine credeți că era cel (sau mai bine zis cea) care deranja liniştea castelului? Era o vrăjitoare tânără, tânără de tot, care se certase cu suratele ei din pădure şi plecase in lume. În

drum dete peste castel. Îl crezu părăsit şi se hotărî să rămână acolo până 1a înapoierea stăpânului.

Când îl văzu întâmplător pe bătrânul şi credinciosul slujitor, vru sa plece, dar îşi dete seama că el n-o încurca cu nimic, şi nici ea pe el, aşa că rămase mai departe acolo.

Ziua se transforma în fluture sau în albină şi se odihnea pe unde îi convenea. Noaptea îşi lua înfăţişarea ei adevărată şi daca ar fi văzut-o cineva ar fi avut ce vedea, că era frumoasă foc, cu părul ca tăciunele, cu faţa oacheşă, şi avea doi ochi, şi aceia negri, negri şi adânci ca noaptea fără lună şi stele.

Avea un suflet tare bun vrăjitoarea, cu puterile ei putea face multe, dar rău nu făcea niciodată nimănui. Din pricina aceasta se certase şi cu suratele ei, care erau rele, şi astfel plecase din mijlocul pădurii.

Dar regina, care o iubea tare mult, o lăsă să plece aşa cum era, cu toate puterile vrăjitoreşti.

Umbla Verona, căci aşa o chema, prin tot castelul, cerceta fiecare colţişor şi-i plăcea tare mult aici, dar mai mult îi plăcu într-o odaie unde văzuse portretul unui tânăr frumos şi acolo stătea aproape tot timpul.

Când privea tabloul, inima îi bătea mai tare în piept, pesemne se îndrăgostise de înfăţişarea tânărului.

A trecut o bună bucată de vreme în linişte până într-o zi, când veniră nişte oameni străini la castel şi intrară cu bătrânul într-o odaie de jos.

Verona se furişă şi ea ca să asculte ce vorbesc şi-l auzi pe bătrân spunând:

- Deci, ne-am înțeles, v-am angajat pe toți la ordinele stăpânului care peste câteva zile va veni aici. Până atunci totul trebuie să strălucească de curățenie, nu uitați că vine stăpânul cel tânăr şi în curând îşi aduce şi o domniță tânără, aşa că ordine să fie peste tot, să nu rămână nici un colțişor necurățat.

Când auzi cele spuse, Verona ieşi afară, se duse în odaia cu portretul şi-l privi mult în tăcere, apoi se gândi ce să facă. Trebuia să părăsească castelul, să-şi găsească alt loc unde să se stabilească. Dar unde? Apoi îşi zise:

- Nu, nu plec acuma, mai rămân câteva zile, să-l văd şi eu pe tânărul stăpân, poate o fi băiatul din tablou. Numai gândul că ar putea fi el şi parcă i se înmuiau picioarele. Şi pentru cât timp mai rămase în castel îşi căută un colțişor de unde să poată vedea în curte şi intrarea în castel. Făcu un semn cu mâna şi acel colțişor se schimbă într-o cameră de regină. Se întinse pe pat, gândind şi aşteptând ce va urma.

Câteva zile nu se întâmplă nimic deosebit, auzindu-se doar zgomotul făcut de servitori, care aranjau castelul.

Dar într-o zi auzi zgomot de trăsură pe pietrişul din fața castelului. Sări repede să vadă ce este şi văzu o trăsură poleită cu aur, care tocmai oprise la intrare şi din ea coborî un tânăr înalt şi frumos. Pe Verona o apucă amețeala. Era tânărul din tablou şi toți servitorii ieşiră să-l întâmpine.

- Bună ziua, stăpâne, şi bine aţi venit!.

- Bună ziua şi bine v-am găsit! răspunse tânărul.

Apoi se adresă bătrânului slujitor, întrebându-l dacă totul este în ordine.

- Da, stăpâne, poftiţi să vedeţi.

- Nu încep acuma, sunt obosit de drum şi vreau să urc la mine în odaie. Fii bun, condu-mă.

Bătrânul îndruma servitorimea să ducă bagajele stăpânului înăuntru, iar el o lua înaintea tânărului stăpân pe care îl chema Arin, şi care nu fusese niciodată aici şi nu cunoştea castelul. În acest timp, Verona se gândea ce să facă. Coborî în fugă scările şi intră în odaia unde se afla tabloul. Făcu un semn cu mâna şi astfel portretul se înrămă cu aur, cu chipul ei, şi-l aşeză pe noptieră. Ea se preschimbă în albină şi se aşeză aurie pe draperii. În acea clipă intră Arin, urmat de bătrân.

- Deci acesta este apartamentul meu.

- Da, stăpâne, am socotit că acesta este cel mai nimerit. Aici am aşezat şi tabloul când l-am primit..

- Bine, Ioane, poţi pleca, sunt obosit şi vreau să mă odihnesc.

Bătrânul se înclină şi plecă. Arin se aşeză pe un scaun şi începu să privească prin odaie. Privirea i se opri la mica ramă de aur, la frumosul chip ce era înăuntru. Se ridică şi merse să o privească mai aproape. Nu-şi putea da seama cine ar putea fi fata aceea frumoasă. Îşi cunoştea toate neamurile, dar nu

semăna cu nici un chip cunoscut. Luă rama în mână şi sună. Ion intră imediat.

- *Spune-mi, Ioane, ştii cumva cine e fata înrămată cu aur?*

Bătrânul privi cu luare aminte şi cu oarecare uimire.

- *Nu ştiu, stăpâne, şi lucru ciudat, până acum nu l-am văzut aici şi, slavă Domnului, sunt de mulţi ani aici, la castel.*

- *Bine, lasă, poţi pleca. Dar stai, arată-mi apartamentul viitoarei mele doamne, vreau să fie lângă al meu.*

- *Da, aşa şi este, poftiţi după mine. Şi ieşiră amândoi.*

Verona îşi luă înfăţişarea şi luă portretul cu ramă, urcă în pod, se întinse pe pat şi rămase pe gânduri. Îşi dete seama că-l iubeşte pe tânărul Arin, putea face multe prin vrăji, dar nu, ea vroia ca frumosul Arin să o iubească din inimă, cu dragoste curată şi adevărată, fără a şti cine este în realitate, dar nu prea ştia cum să facă.

Arin, după ce-şi roti privirea prin castel, se înapoie în odaie şi primul lucru care-l uimi fu dispariţia ramei de aur. Îl sună şi-l întrebă pe Ion:

- *Ioane, cine a intrat aici în lipsa mea ?*

- *Nimeni, toţi servitorii sunt jos, la bucătărie.*

- *Bine, du-te.*

Arin se învârti prin odaie, căutând rama de aur, dar totul fu in zadar, rama dispăruse. Dar unde? Doar nu intrase în pământ?

Toată ziua se gândi la chipul frumos şi tânăr din ramă, aproape uitase că in curând se va căsători. Seara adormi cu acelaşi gând şi visă că fata se afla aievea lângă patul lui şi-l privea.

Şi adevărul era că Verona, după ce se culcă Arin, veni în odaia lui şi stătu mult timp, privindu-l, apoi se întoarse să plece. Când ajunse la uşă îşi aduse aminte de ceva şi se întoarse, scoase din sân micuţul portret şi-l puse înapoi pe noptieră, apoi se îndreptă din nou spre uşă. În acel moment Arin deschise ochii şi văzu frumoasa arătare, dar nu făcu nici o mişcare. După ce Verona închise uşa în urma ei, Arin sări din pat şi deschise repede uşa, dar nu văzu pe nimeni. Verona simţise că Arin s-a sculat şi se făcuse nevăzută. Arin se întoarse, se aşeză în pat şi crezu că se afla tot în lumea viselor, şi adormi.

Când se sculă dimineaţa, primul lucru asupra căruia a căzut privirea lui fu rama de aur.

- Deci, nu am visat azi noapte, a fost într-adevăr cineva aici, în odaie, dar cine putea fi şi unde a dispărut aşa repede?

Îşi puse în gând ca-n noaptea următoare să stea de pază.

- Mă voi preface că dorm şi dacă mai vine frumoasa mea, ştiu eu ce am de făcut.

Ziua trecu repede, nu chiar aşa de repede cum ar fi vrut Arin, dar, totuşi, trecu. Veni seara, se puse în pat, prefăcându-se că doarme.

Verona coborî ca de obicei, îmbrăcată ca o zână, se opri lângă pat şi privi la Arin cum doarme,

apoi se duse şi luă rama de aur de pe noptieră şi o puse pe masă.

Arin se sculă încet din pat şi in momentul când Verona se întoarse din nou spre pat el o prinse în braţe şi o strânse tare la piept. Verona ar fi putut scăpa, un semn ar fi fost de-ajuns şi ar fi dispărut, dar nu făcu nimic, rămase în braţele lui. Un tremur uşor îi străbătu tot corpul. Era fericită, îşi lăsă capul pe umărul lui şi nu zise nimic.

- *Cine eşti, frumoasă fată, şi ce cauţi aici noaptea, pe furiş?*

- *O, nu mă-ntreba, nu pot să-ţi răspund, iartă-mi slăbiciunea de o clipă, te iubesc mult. Acum trebuie să plec.*

- *Nu pleca, mai stai puţin, spune-mi cine eşti şi unde te pot găsi?*

- *Daca mă vei iubi, mă vei găsi. Şi la un semn făcut din mână dispăru.*

Arin ramase cu mâinile întinse, buimăcit, nu ştia dacă visează sau a trăit realitatea, cine putea fi tânăra, care puse stăpânire pe sufletul lui?

Se întinse în pat dar nu putu adormi până spre ziuă. Când se trezi, soarele era sus de tot. Toată ziua alergă de colo până acolo, stăpânit de vederea fetei. Seara se culcă devreme, arzând de nerăbdare să-i apară fata în vis sau în realitate. În pat se prefăcu adormit, dar era atent la orice zgomot. Trecu de miezul nopţii şi nici în vis nu apăru nimeni. Se sculă din pat, luă rama de aur şi o strânse la piept, o sărută cu drag, apoi începu a se plimba prin odaie încoace şi-ncolo până la ziuă, când, obosit de

nedormire, se puse în pat să doarmă, dar somnul nu se lipi de el. Când văzu că se trudeşte în zadar să adoarmă, se îmbrăcă şi porunci să i se pregătească trăsura. Toţi crezură că pleacă după viitoarea doamnă, dar lui nici prin gând nu-i trecea aşa ceva, gândurile i se îndreptau spre Verona. Umblă toată ziua fără nici un rost, numai să-i treacă timpul. Seara, când se înapoie în castel, Ion îi ieşi în întâmpinare.

- Stăpâne, a sosit un străin cu veşti pentru domnia ta .

- Pofteşte-l la mine.

Arin intră într-o odaie de jos şi aşteptă sosirea străinului. Era un muncitor trimis de părinţii lui cu o scrisoare prin care îl rugau să se întoarcă la oraş pentru a oficia căsătoria. Erau nedumeriţi de întârzierea lui în castel, vorba fu că se va întoarce a doua zi. Arin citi scrisoarea, o puse pe masă şi rămase pe gânduri câteva clipe, apoi scrise câteva rânduri părinţilor prin care îi liniştea că mai întârzie câteva zile având de lucru la castel.

Îi înmână omului scrisoarea, apoi, refuzând cina, urcă în camera lui. Se aşeză pe pat, rămase un timp nemişcat, apoi începu a se suci când pe o parte, când pe alta, dar de adormit nu putea. Când văzu că aproape trece noaptea şi frumoasa fată nu mai vine, îl apucă disperarea, se sculă şi începu a măsura odaia cu paşi mari.

Aşa se chinui Arin trei zile şi trei nopţi la rând, în a patra noapte nu mai putu răbda, se puse în

genunchi în fața ramei care cuprindea chipul aurit al fetei şi începu a plânge ca un copil.

- *Te implor, fată frumoasă, nu mă mai chinui, te iubesc foarte mult şi vreau să fii soția mea, nu mai pot trăi fără să te văd.*

Verona, care fusese mai tot timpul la castel şi urmărise pas cu pas ce face Arin, se înduioşă şi se ivi lângă el.

Nu se poate exprima bucuria lui când o văzu, rămase îngenuncheat în fața ei, îi cuprinse mâinile şi le acoperi cu sărutări.

- *Îți mulțumesc că ai ascultat rugămintea mea şi cred că ai ascultat tot ce am spus.*

- *Da, totul, răspunse Verona.*

- *Te rog să nu mai pleci niciodată. Spune-mi, vrei să fi soția mea?*

- *Vrei să te căsătoreşti cu mine fără să ştii cine sunt? răspunse fata.*

- *Nu ştiu cine eşti, eşti o fată frumoasă pe care o iubesc cum pe nimeni nu am iubit şi fără de care nu pot trăi. Dacă şi tu mă iubeşti, vom fi fericiți.*

- *Te iubesc şi eu. Înainte de a te fi văzut în realitate, am văzut numai portretul tău şi m-am îndrăgostit de chipul tău şi dacă îmi promiți că nu-mi vei pune întrebări la care nu pot să-ți răspund, vom fi cu adevărat fericiți.*

- *Nu te voi întreba niciodată nimic, orice s-ar întâmpla.*

- *Nu vom putea locui aici , te vor căuta ai tăi şi ne-ar strica fericirea. Voi lipsi puțin. Mâine noapte, pe timpul acesta voi veni să te iau şi vom*

pleca împreună şi vom părăsi pentru totdeauna aceste locuri. Mă cheamă Verona, trebuie să ai încredere în mine şi sunt sigură că vom fi fericiţi.

-*Am toată încrederea în tine, strânse pe fată la pieptul lui şi în clipa următoare Verona dispăru.*

Arin se întinse pe pat şi, cu sufletul pe jumătate împăcat, adormi.

În acest timp, undeva, departe, în altă ţară, un împărat era tare bolnav. Era pe patul morţii şi era întristat foarte că murea fără urmaşi.

În acea noapte, Verona venise aici, la căpătâiul împăratului. Luase înfăţişarea lui Arin şi se arătase împăratului.

Împăratul îl privise surprins şi nu înţelegea cine este. Cu glas schimbat, Verona spuse că e fiul lui, zămislit cu o domniţă de care împăratul îşi aduse aminte.

-*Tinere, eşti într-adevăr fiul meu, nu am uitat dragostea mea cu acea domniţă, dar de ce nu mi-a spus până acum nimic?. Dar mă bucur şi acuma de această ştire, nu voi mai muri întristat, căci voi lăsa împărăţia în grija fiului meu.*

Tocmai se pregătea să-şi strige servitorii, când Verona îi făcu semn să tacă.

-*Nu astfel trebuie să veşteşti că ai un fiu. Iată aici o scrisoare prin care se vesteşte sosirea fiului tău. Să le spui despre dragostea ta cu acea domniţă, să-i pregăteşti, apoi te voi anunţa când sosesc împreună cu logodnica mea, căci sunt logodit.*

- *Simt şi văd, într-adevăr, că eşti fiul meu, ai mintea ageră şi voi face cum zici.*

Verona se întoarse la Arin. Îi povesti în câteva cuvinte ce a făcut şi-l povăţui cum să se poarte în faţa împăratului, care-l lăsa ca moştenitorul lui, crezându-l fiul său.

Nu înţelegea Arin cum făcuse Verona toate acestea, dar potrivit promisiunii sale, nu puse nici o întrebare. Verona îl mai întrebă încă o dată, dacă nu va regreta niciodată că a plecat cu ea, dar Arin nici nu voia să audă de aşa ceva.

Atunci Verona îl chemă lângă ea, îl luă de mână şi-i spuse să închidă ochii şi să nu-i deschidă până ce o spune ea, apoi făcu un semn cu mâna şi în câteva clipe Arin simţi că zboară. Când Verona îi spuse să deschidă ochii, văzu că se aflau într-o poiană, în mijlocul pădurii. Verona făcu din nou un semn cu mâna şi apăru o caleaşcă de aur, cu tot dichisul necesar unui fiu de împărat. Vizitiul stătea pe capră, de parcă întotdeuna fusese acolo. Se urcară în caleaşcă şi porniră spre palatul împăratului, care nu era departe de acolo, şi cum împăratul anunţase sosirea fiului său, el fu întâmpinat de un alai numeros. Însuşi împăratul sprijinit de doi curteni îi întâmpină pe scara palatului, îi îmbrăţişă şi-i sărută cu drag, apoi dete poruncile pentru nuntă. Fură poftiţi toţi împăraţii vecini. Primiră invitaţia, dar nu prea bucuroşi, căci sperau că vor pune mâna pe împărăţia fără urmaşi. Dar cu o soţie ca Verona, Arin nu avea de ce să se teamă.

Şi au domnit în pace şi dreptate mulţi ani fericiţi şi nu s-au întors niciodată de unde au plecat.

Vălean Brudarul

Trăia odată într-un sat, pe valea Arieşului, un băiat sărman, pe nume Vălean, n-avea tată, n-avea mamă, nici tu frați, nici tu surori, era singur cuc pe lume. Din cauza aceasta nu stătea prea mult într-un loc, şi colinda din sat în sat, muncind când la unul, când la altul, în schimbul unei bucăți de pâine şi a1 unui acoperiş sub care să-şi odihnească sufletul trudit. Nu de puține ori se gândise Vălean că soartă ca a lui n-aveau nici câinii, că şi aceştia aveau un coteț al lor în care, la nevoie, să se poată adăposti de vitregiile vremii.

Era necăjit Vălean, dar în sufletul lui mai licărea o luminiță la gândul că poate o da norocul şi peste el şi-o scăpa de toate necazurile,

Într-o zi, pe când era mai necăjit şi mai supărat pe soarta lui, ca nici o dată, ajunse într-un sat, care i se părea lui ar fi mai frumos şi mai îngrijit decât celelalte. Întrebă din poartă în poartă, dacă nu aveau nevoie de două brațe vânjoase, spunând că nu se da în laturi de la nici un fel de muncă şi toți sătenii îl

îndrumară spre conacul boieresc. Boierul, om drept şi milos din fire, cum îl văzu pe Vălean îi şi dete de lucru, să spargă nişte butuci grei şi apoi să-i aşeze în şopron.

În timp ce Vălean muncea tot mai greu dând tot mai tare cu toporul, căci începuse a se îngâna ziua cu noaptea şi mai avea o grămadă măricică de spart, boierul, care aflase toată povestea lui, sta la fereastră şi privea la flăcăul voinic, minunându-se de puterea lui de muncă. Se gândi la soarta lui vitregă. Posomorât, boierul îşi dădu deodată seama că i-ar sta în putință să-l ajute pe flăcăul acesta voinic şi harnic. Cum Vălean sfârşise treaba, boierul îl chemă la el, îi plăti pentru lucru şi-i zise:

- Măi Vălene, după cum am văzut, tu eşti harnic şi puternic şi cred că a venit timpul să-ți schimbi traiul. Tocmai în seara asta brudarul nostru pleacă din sat şi mă gândesc că tu eşti tocmai pe potrivă să-i iei locul, aşa ca dacă îți place să fii brudar, chiar din seara asta să te duci să-ți iei slujba în primire.

Lui Vălean parcă nu-i venea a crede că a dat norocul şi peste el. Când văzu că nu-i de şagă, se bucură mult şi cu lacrimi în ochi, mulțumi boierului, apoi plecă cu sufletul săltând de bucurie.

Mare lucru nu avea de făcut. Avea în primire bradul, un fel de pod plutitor cu care se puteau trece câte patru care cu boi cu tot, dintr-o parte în alta a Mureşului, şi mai avea cinul, un fel de barcă cu care treceau oamenii Mureşul. Pentru

fiecare trecuş i se plăteau bani buni. Şi mai avea şi casă şi masă chiar lângă malul râului Mureş.

Vălean era tare fericit, începuse a pune ban lângă ban, cu gândul ca atunci când or fi de-ajuns să-şi cumpere o gospodărie frumoasă, iar apoi să-şi găsească o fată pe potriva lui, cu care să se însoare.

Dar planul de acasă nu se potriveşte cu cel din târg şi ursita lui Vălean era alta.

Într-o noapte de vară, cu lună plină, Vălean stătea cu fereastra deschisă, întins pe pat, şi asculta clipocitul fin al apei, tulburat doar de cri-cri-ul unui greieraş. Treceau clipele şi, obosit, ațipi.

Deodată auzi ca prin vis un cântec duios, atât de duios încât părea nepământean. Vălean deschise ochii şi ascultă cu luare-aminte cântecul care venea dinspre Mureş, apoi se ridică din pat şi ieşi afară, apropiindu-se de apa Mureşului . Luna lumina ca ziua şi Vălean, uitându-se dincotro venea cântecul, simți că i se înmuiară picioarele şi începu a tremura de mai-mai să cadă.. Se frecă la ochi, se uită, iar se frecă la ochi. Pe apă plutea un jilț de aur, strălucitor, iar in jilț stătea o zâna cu păr bălai, înveşmântată în haine cu țesătură de aur. Pasămite era zâna Mureşului. Drăgălaşa zână stătea cu capul rezemat de jilț, cu ochii închişi şi îngâna un cântecel. Când ajunse în dreptul flăcăului, zâna încetă dintr-o dată cântecul şi deschise ochii. Privind în sus, îl privi pe Vălean, care amuțise de uimire, se ridică în picioare, privi o clipă cu minunații ei ochi albaştri ca azurul, apoi dispăru în undele Mureşului.

Vălean a stat lângă apă până s-a luminat de ziuă, gândindu-se că doar-doar o mai apare minunea aceea, dar zâna nu se mai ivi, apa curgea domol, vărsându-i în suflet o dragoste mare pentru zâna cea frumoasa.. Când a răsărit soarele, Vălean s-a dus în căsuța lui, s-a întins pe pat şi a început a se gândi la cele văzute.

Din acea noapte, Vălean nu mai avea linişte, de cum apunea soarele, se aşeza pe malul Mureşului şi privea pierdut la apa ce curgea nepăsătoare. De atâta dor uita să mai mănânce, să mai bea, să mai doarmă. Când sătenii veneau să-i treacă Mureşul, încercau să intre în vorbă cu el, ca altădată, Vălean însă mormăia ceva, de nu înțelegea nimeni ce spune, încât aceştia nu bănuiau ce foc îl schimbase într-atât pe flăcăul acesta, odată plin de viață şi de neastâmpăr.

Într-una din nopțile de chin şi de veghe petrecute pe malul Mureşului, Vălean ațipi şi visă că lângă patul lui se afla o zână frumoasă cu părul lung şi negru ca noaptea ce-o împresura, care-i şopti:

- Eu sunt ursita ta cea mai bună, îți cunosc focul din inimă şi vreau să te ajut. De vrei s-o vezi pe zâna care te-a fermecat, mâine dimineața de cum răsare soarele, urcă-te în cin şi mergi pe firul apei în sus şi dacă dragostea ta e curată, vei ajunge la ea.

Vălean deschise repede ochii, dar lângă el nu mai era nimeni şi atunci începu, a se îndoi de adevărul visului său. Îşi zise că mai mult n-are ce pierde, aşa că, de cum răsări soarele, îşi

aruncă o straiţă cu mâncare în cin, mai privi o dată spre locurile acelea dragi în care fusese întâia oară fericit, apoi porni pe Mureş în sus. Unde? Nici el nu ştia.

Şi merse aşa zile în şir, noaptea trăgea la mal de mai îmbuca ceva şi mai aţipea câteva clipe, şi cum mijeau zorile pornea din nou la drum.

Într-o seară, când să tragă la mal, mort de oboseală, văzu într-un păpuriş o colibă şi în prag o fată, care-i zâmbi şi-i făcu semn cu mâna să meargă la ea.

- Vino, drumeţule, te văd cam obosit, la mine vei găsi o bucată de pâine şi un pat pe care să te odihneşti. Vino, n-o să-ţi pară rău, mai zise copila ademenitoare.

Dar Vălean numai ce-o văzu şi se şi întoarse înapoi, împinse cinul pe Mureş şi vâsli pe firul apei toată noaptea fără odihnă. Fugise de fata din păpuriş şi nici el nu ştia de ce, de fapt fugea de toată lumea. De când plecase din sat nu schimbase o vorbă cu nimenea. După câteva zile de mers, apa începu a se micşora treptat, până ce ajunse un pârâu mititel pe care nu mai putea înainta cu cinul. Atunci Vălean o luă la pas pe firul apei până ce ajunse într-un târziu la izvorul Mureşului, fără a da de palatul zânei. Obosit, urcă până la stânca din care ţâşnea izvorul Mureşului şi-şi potoli setea din firicelul acela ca de cleştar, apoi descurajat şi neştiind încotro s-o mai ia, se aşeză, adâncindu-se în gânduri. Venise atâta cale degeaba, îşi spunea Vălean, nu se vedea nici urmă de palat,

încotro privea, numai munți, dealuri, păduri şi-o linişte care-l înfiora.

Privind descurajat în zare, numai ce-o văzu pe fata din păpuriş venind spre el. Îndată Vălean se ridică şi se întoarse, vrând s-o ia la fugă. Dar în fața lui se căscă o prăpastie adâncă de nici nu i se vedea capătul. Era gata sa păşească în adâncul ei fără fund, când fata începu a râde.

- Vrei să fugi de mine, Vălene, dar acuma nu mai îmi scapi, ca acolo în păpuriş. Întoarce-te şi vino cu mine. Uit-o pe aceea pe care o cauți, oricum n-o vei găsi şi eu sunt tot zână, vino, şi-ți promit că te voi face fericit. Dar lui Vălean nici nu-i trecu prin minte s-o asculte, şi nici măcar nu-i răspunse.

- Nu-mi răspunzi şi nu vrei să mă priveşti, o să-ți pară rău. Dar vei avea de ales, ori eu ori prăpastia de la picioarele tale.

Vălean era om dintr-o bucată, o iubea pe zâna Mureşului cu o dragoste curată şi focul din inima lui numai ea l-ar fi putut potoli. Când văzu că n-are încotro, închise ochii şi-şi dădu drumul în prăpastie, că n-avea unde să se îndrepte. În aceeaşi clipă, zâna tăie aerul cu mâna şi un vultur uriaş zbură spre Vălean şi-1 prinse la timp. În cădere Vălean îşi pierduse cunoştința şi nu mai ştia ce-i cu el. Când, în sfârşit, deschise ochii, se văzu într-o odaie împodobită ca-n vis, iar la căpătâiul lui zâna Mureşului, care-l privea zâmbind, cu ochii înrourați de lacrimi, şi-i spuse:

- Bine ai venit în împărăția mea, Vălene. Te-am aşteptat cu nerăbdare, mă bucur că m-ai găsit.

Vălean o privea nedumerit, neînțelegând cum a ajuns din prăpastia în care se aruncase, în palatul zânei lui dragi.

Citindu-i nedumerirea, zâna îi spuse:

- Vei înțelege îndată, Vălene. Fata care te ademenea eram tot eu, am vrut să-ți pun dragostea la încercare. Dacă te-ai fi uitat o singură dată înapoi, nu mă mai vedeai niciodată.

Am trimis ursitoarea, ursitoarea care-mi e soră, să te îndrume spre împărăția mea. Vălean, cu nesfârşită dragoste, voia să spună ceva, dar zâna îi acoperi gura cu mânuța ei mică şi gingaşă.

- De eşti hotărât să-ți laşi lumea pentru mine, vom face o nuntă aici, în împărăția mea, a zânelor, cum n-a fost alta.

Şi cum ar fi putut Vălean să spună nu, când el se topea de dragul ei! Şi a rămas pentru totdeauna în împărăția zânelor.

Odată pe an, stânca din care izvorăşte Mureşul se desface şi cei doi ies ținându-se de mână şi se plimbă sub cerul înstelat până când stelele se sting una câte una. Când zorii se ivesc, intră din nou în împărăția lor, iar stânca se închide şi ea la loc, rămânând aşa un an, până când cei doi vor ieşi încă o noapte pe pământ, dar nimeni nu poate să-i vadă, pentru că nimeni nu are sufletul, curat ca cei doi îndrăgostiți.

Legenda Viorelei

A fost odată, demult, tare demult, un moşneag aşa de bătrân, ca pădurea în mijlocul căreia îşi avea căsuța. Iar în tinerețile lui fusese pădurar.

Tare fericit fusese moşul în vremurile acelea îndepărtate! Era un om bun şi drept şi iubit de toată lumea. Dar anii s-au scurs unul după altul, lăsând urme de neşters pe obrazul lui.

Toți cei apropiați şi dragi lui au murit, lăsîndu-1 aproape singur. Doar bunul Dumnezeu, în marea lui milă, i-a mai lăsat o mângâiere pentru anii lui cei mulți, pe care nici el nu-i mai ştia. Avea o nepoată subțirică şi gingaşă, cum nu se mai văzuse prin împrejurimi, cu ochii precum vioreaua, părul negru ca tăciunele şi fața ca spuma laptelui de albă. După culoarea ochilor îi puseseră numele de Vioreaua. Pe cât de frumoasă, era şi pe atât de harnică. Se scula de dimineață, deretica prin casă şi prin curte, aşa încât totul strălucea de curățenie, de-ți era mai mare dragul să o priveşti.

Se bucura nespus moşul când o vedea aşa de frumoasă şi voioasă. Zâmbea fericit, apoi treptat zâmbetul se stingea, fața devenea posomorită şi din ochi se furişau lacrimi în barba parcă ninsă cu zăpadă.

Vioreaua se uita cu drag la el şi, cum anii împovărau pe moş, îl întreba cu vocea ei cristalină:

- Ce-i moşule, eşti cumva bolnav, te doare ceva , că parcă plângi?

Moşul o strânse cu o mână la piept, iar cu cealaltă îşi şterse lacrimile.

- Nu am nimic fata moşului, de bucurie îmi lăcrimează ochii, că te văd aşa frumoasă şi voioasă.

Vioreaua îi răspundea sărutându-l cu drag pe amândoi obrajii, apoi îşi văzu de treabă cântând.

Cu cât creştea Vioreaua, cu atât creştea şi durerea moşului. De multe ori lăcrima pe furiş privind la odorul lui drag.

Când se născuse Vioreaua, la numai trei zile, la miezul nopţii, moşul, neavând somn, auzi un fâlfâit de aripi şi zări la căpătâiul fetiţei trei zâne frumoase, erau ursitoarele. Când le văzu i se opri răsuflarea de teamă să nu-1 simtă că el e treaz şi aşa auzi tot ce spuseră:

- Să fii frumoasă ca o zână şi bună ca pâinea caldă, şoptea prima ursitoare.

- Să fii harnică şi iubită de un prinţ frumos, îi urmă cea de a doua ursitoare.

- Să nu ai parte de iubirea lui când te va săruta, să te prefaci în floare zicea a treia ursitoare.

Şi fâlfâind, ursitoarele şi-au luat zborul.

Bietul moş n-a mai putut dormi de teamă toată noaptea.

Dimineaţa şi în următoarele zile a fost mereu posomorât.

Anii au trecut, apoi moşul a rămas singur cu fata. A hotărât să o păzească precum ochii din cap. N-o lăsa să se ducă de lângă el. Şi în acest fel credea că o va putea feri de prezicerea ultimei ursitoare.

- Moşule drag, de ce nu mă laşi să alerg prin pădure ca înainte, să culeg ciuperci şi frăguțe? Nu merg singură, îl iau şi pe Martin cu mine.

Martin era un urs mare cât toate zilele de vară, îl găsise moşul în pădure. Pe mama lui o împuşcaseră vânătorii regelui. El adusese puiul şi-1 crescuse odată cu fata. De aceia se iubeau tare mult şi erau nedespărțiți. Dar nici cu el n-o lăsa moşul şi nici nu-i putea destăinui adevărul.

- Nu te las, căci numai pe tine te am şi iaca sunt bătrân şi bolnav şi poate mi-o suna ceasul şi tu nu eşti lângă mine.

Bătrânul se prefăcea, se văita aşa de tare, încât fata se sperie de-a binelea şi-1 crezu bolnav rău. Alergă la el, îl îmbrățişa şi-1 sărută cu drag.

- O, moşul meu drag, nu fii supărat, că nu mă mişc de lângă dumneata. Mai vino, să te aşez în pat, şi te odihneşte, iar eu oi sta la căpătâiul tău.

Se duse moşul în casă şi se aşeză pe pat. Vioreaua îşi luă lucrul, se aşeză pe un scaun lângă pat şi începu a împleti de zor. Tot povestind cu moşul, de la un timp văzu că vorbeşte singură. Moşul adormise. Fata lăsă lucrul, ieşi afară şi-1 văzu pe Martin plimbându-se prin curte. Se apropie de urs, îl mângâie pe cap şi începu a-i vorbi ca unui om.

- Măi Martine, măi, şi tu te plictiseşti stând degeaba. Ce ar fi până doarme moşul, să tragem o

fugă în pădure, să culegem nişte ciuperci şi să vezi ce mâncare oi face eu din ele?!

Şi cum Martin nu-i putea răspunde, luă o corfinţă din cui, de la grindă, şi plecă împreună cu ursul în pădure.

Era aşa de minunat în pădure! Păsările îţi încântau auzul cu ciripitul lor vesel şi veselă era şi Vioreaua. Alerga şi cânta ca o privighetoare. Tot alergând după ciuperci, se depărtă binişor de căsuţa lor. Dar fata nu era fricoasă, şi apoi îl avea pe Martin cu ea. Deodată Martin ridică nasul în vânt şi începu să mormăie. La început încet, apoi tot mai tare. Fata se uită la el şi-i zise râzând:

- Ce ai Martin, ce te supără? Dar chiar atunci auzi şi ea un zgomot surd. Se opri locului şi ascultă cu luare aminte. Când zgomotul se apropie de ea, îl chemă pe Martin şi porniră înapoi spre căsuţă, dar calea le fu tăiată de o ceata de călăreţi în uniforme strălucitoare. Între ei era unul care părea a fi mai marele lor. Era ca soarele de frumos şi purta haine purpurii ţesute cu fir de aur. Privirea se opri asupra lui.

Nu văzuse în viaţa ei un chip atât de frumos şi drag. Nu se gândise niciodată că pe lume pot fi oameni aşa tineri şi frumoşi. Şi flăcăul strălucitor o privea cu nesaţ. Ar fi vrut să-i spună fetei câteva cuvinte, dar nu avu timp, căci Martin, simţind parcă o primejdie, se ridică în cele două labe vânjoase ale lui şi se îndreptă spre călăreţi. S-au speriat rău caii şi au rupt-o la fugă care încotro. Apoi ursul se înapoie la fată şi au pornit-o spre casă.

Vioreaua îl dojeni cu glas blând:

- Martin, de ce i-ai speriat, poate au vrut să-mi spună ceva, să mă întrebe ceva? Poate s-or fi rătăcit. Am să te spun moşului că i-ai speriat, să-ți tragă o săpuneală.

Ursul înțelesese vorbele fetei îşi lăsă capul în jos şi porni spre casă. Fata îl urma cu inima strânsă Trecuse cam multişor timp de când plecase de acasă şi era sigură că moşul se trezise şi era îngrijorat de lipsa ei.

Şi într-adevăr moşul se sculase şi o aştepta pe prispă. De cum o văzu începu s-o dojenească:

- Unde ai fost, fata mea, atâta vreme, de ce nu ai ascultat de rugămintea mea, să nu te îndepărtezi de casă?

Vioreaua îl cuprinse cu mâinile ei frumoase de după gât, se cuibări la pieptul lui şi-i zise:

- Nu fi supărat, moşule, nu mă dojeni, uite câte ciuperci am cules!

Tăcu câteva clipe, apoi îl întrebă pe moş:

- De ce nu mi-ai spus niciodată că mai sunt pe lume şi alți oameni, tineri şi frumoşi?

Pe moş parcă un cuțit îl lovi în inimă.

- Vai, fata mea, dar ce-ți veni, de unde ştii tu că mai sunt oameni tineri şi pe deasupra şi frumoşi?

- Dacă nu te superi, am să-ți spun de unde ştiu.

Moşul o mângâie pe cap:

- Hai, spune, că nu mă supăr.

- Păi, mi-am zis că până dormi, trag o fugă în pădure să culeg câteva ciuperci. Am umplut coşul şi

tocmai când ne pregăteam, eu şi Martin, de plecare, din senin au apărut o ceată de călăreți în fața noastră. Erau toți tineri şi frumoşi, dar mai ales unul dintre ei avea îmbrăcăminte cum n-am mai văzut. Poate s-au rătăcit şi or fi vrut să mă întrebe ceva, dar n-au apucat, că Martin s-a năpustit spre călăreți, caii s-au speriat şi au fugit care încotro. Iar noi ne-am întors acasă. Îmi pare rău, poate îi puteam ajuta cu ceva.

- E mai bine că au fugit, poate erau hoți, poate te furau sau te omorau, că tâlhari sunt destui în lume. Să nu mai mergi în pădure, că-i rău...

Fata se întristă şi rămase îngândurată. Gândul îi alerga la flăcăul frumos din fruntea cetei, pe care îl îndrăgise şi ar fi vrut să-1 mai vadă măcar o dată.

- Tu, moşule, m-ai crescut în pădure şi m-ai învățat să nu ştiu ce este frica. M-ai lăsat de mică să alerg liberă prin toată pădurea, iar acum de ce mă opreşti?

- Nu mă întreba, fată, că nu ți-oi putea răspunde. Atâta ştiu că nu mai trebuie să ieşi din casă câtva timp.

Se întristă şi mai tare fata. Dar se supuse. Intră în casă şi moşul închise uşa. Ştia el că Vioreaua este frumoasă şi tânărul de care i-a vorbit o să răscolească pădurea întreagă ca s-o găsească.

Moşul se aşeză tocmai pe prispă, când dinspre pădure se auzi o larmă. După câteva clipe în fața lui apăru ceata pe care o văzuse fata. Cel mai mândru dintre ei descălecă şi se apropie de moş:

- Bună ziua, moşule!

- Bună să-ţi fie inima, dar ce căutaţi domniile voastre pe aici, în aceste locuri singuratice?

- Ne-am rătăcit în pădure şi nu ştiu încotro s-o luăm, să ajungem la drumul mare.

- Dar cine-ţi fi domniile voastre?

Căpetenia cetei începu a râde.

- Hei, moşule, cred că nu ai mai coborât de mult în lume, dacă nu ştii cine sunt. Eu sunt fiul împăratului acestei ţări. Am fost în vizită la împăratul vecin şi-acum mergem spre casă. Dar dumneata stai singur?

Moşul tresări şi răspunse cu glas tânguitor:

- Pe cine, păcatele mele, să mai am. Nu vedeţi cât sunt de bătrân, azi-mâine mă duc şi eu după ai mei.

Prinţul cercetă cu ochii peste tot. Dar nu văzu nimic din ce căuta.

- Spune-mi moşule, mai este vreo casă prin apropiere?

- Nu mai este, dar de ce întrebaţi?

- Am văzut o căprioară frumoasă, dar a dispărut, credeam că trage pe undeva pe aici...

- În afară de mine, nu mai este nimeni pe aici!

- Bine, moşule, rămâi cu bine!

- Mergeţi sănătoşi!

După plecarea lor, moşul se îmbolnăvi de-a binelea. Nu mai ştia ce să facă, unde să ascundă fata. Se frământa , dar tot degeaba. Mintea lui nu putea ghici nici un ascunziş.

Intră în casă. Fata era tristă și plânsă. Auzise și văzuse totul. Moșul nu-i zise nimic. Cinară, apoi s-au pus să se culce. Moșul era cu gândul la Vioreaua, iar fata la frumosul prinț. Nu putea înțelege de ce o ferește de el. Multe îi trecură prin minte, dar până la urmă adormi.

A doua zi moșul s-a sculat devreme. A închis ușa și nu s-a așezat bine pe prispă că s-a ivit un străin care a cerut o cană cu apă, a iscodit cu ochii peste tot, apoi a plecat.

Atât i-a trebuit moșului. Și-a dat seama imediat că omul prințului a venit să iscodească. De acum știa că nu mai are altceva de făcut decât să plece cu fata undeva, departe, departe, în vârful muntelui. Știa o peșteră unde vor putea să stea ascunși un timp, până ce prințul o va uita pe fată.

Va fi greu, căci drumul e lung și el bătrân, dar altă cale nu există. Voința de a-și salva nepoata îi dădea puteri. Mai rămânea ca fata să vrea să plece. Aici crescuse și-i erau dragi locurile, dar până la urmă o va face el să vrea...

Intră în casă, închise bine ușa. Fata tocmai atunci se sculase. Moșul se puse pe pat și începu să geamă. Vioreaua uită de prinț și alergă spre el.

- Ce ai moșule, ce te doare?

- Ce să am fata mea. Iaca niște junghiuri în piept. Aerul este de vină, e prea înăbușitor. Ar fi bine să mergem mai înspre munte pentru un timp, acolo aerul este răcoros și-mi va face bine.

Vioreaua se uită cu ochii plini de lacrimi la moșneag. Îl credea bolnav și se temea să nu

păţească ceva şi să rămână singură pe lume. Ii părea rău să plece de aici, îi erau dragi locurile şi apoi aici s-ar putea să-1 mai vadă pe prinţ. Dacă pleacă nu-1 va mai putea vedea niciodată. Dar trebuie să asculte de moşu'....

- Bine moşule, dacă trebuie, să plecăm...

- O să plecăm mai pe înserate, să fie mai răcoare. Până atunci pregăteşte cele de trebuinţă, dar să nu ieşi afară.

- Nu-ţi fie teamă, moşule, că nu ies.

- Şi crezând în vorbele fetei, moşul adormi.

Vioreaua se uită la el cum dormea, apoi îşi zise că are timp să se pregătească şi că poate ieşi afară să mai vadă florile din grădină.

Când intră în grădină, o podidi plânsul. Simţea o strângere de inimă, parcă s-ar fi despărţit de toate pentru totdeauna. Se puse pe iarbă lângă stratul de flori cu faţa în sus şi închise ochii. Parfumul florilor o învălui şi adormi.

Deodată un pas uşor trecu prin iarbă. Dar Vioreaua nu-1 auzi. Era tânărul prinţ care pândise tot timpul casa moşului. Şi când văzu fata că iese din casă, îi tresări inima de bucurie. Se apropie tiptil-tiptil de fată, ca să n-o trezească, şi se uită la ea şi nu se mai sătura privind-o. Nu văzuse niciodată atâta gingăşie şi frumuseţe la un loc, puse un genunche în iarbă şi se aplecă asupra fetei şi o sărută uşor.

Când buzele tânărului atinseră obrazul catifelat al fetei, ea tresări şi în locul ei răsări o floare micuţă şi gingaşă.

Tânărul prinț, care mai simțea încă atingerea obrazului ei, rămase ca împietrit. Acuma îşi dete seama de ce o ferea mereu bătrânul pe fată de privirea lui şi amarnic se mai căia de fapta sa şi plânse amar, parcă şi iarba plângea...

Când moşul s-a trezit, s-a speriat văzând uşa deschisă, a sărit din pat ca ars şi a ieşit afară. Cată cu ochi încoace şi încolo, dar n-a văzut fata. Începu să strige deznădăjduit, dar nu primi nici un răspuns şi atunci o presimțire deznădăjduită îl cuprinse şi alergă în grădină. Aici dădu de prinț, care sta îngenuncheat în fața unei flori minunate şi plângea.

Moşul a înțeles plânsul şi lacrimi mari începură să curgă şiroaie şi pe obrazul lui brăzdat de ani. Pierduse tot ce mai avea drag pe lume, toată dragostea şi nădejdea lui. Se aplecă şi el la pământ, sărută floarea şi-şi dădu sufletul.

Îndurerat era şi prințul. Îşi chemă oamenii, care săpară o groapă şi-1 înmormântară pe moş. Apoi luă floarea şi o duse cu el în grădina palatului, unde în fiecare zi o uda cu lacrimile. Puse florii numele fetei , Viorea, şi de atunci floarea a rămas până în zilele noastre cu acest nume.

Cuprins